

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Omagiu Arhipăstorului

Prilejul sărbătoarei numelui I. P. S. Sale Mitropolitului nostru **NICOLAE** a fost moment nimerit pentru toți iubii Săi fii sufletești să-și manifesteze, cu îndreptățită însuflețire, sentimentul viu de venerație, dragoste și admirare, adus înțeleptului Arhipăstor osârdios, care cu ajutorul Clerului Său înțelegător al vremii și al misiunii sfinte preoțești, a izbutit să înceapă o nouă epocă de viață bisericească în mitropolia Ardealului.

Credincioșii sfintei noastre biserici ortodoxe și ai neamului au dovedit din nou, prin măreața ovațiune adusă Inaltului Prelat atât în preseara zilei Sale onomastice, cât și în ziua sfântului Ierarh Nicolae, că fac totdeauna zid în jurul Arhipăstorului lor dela Sibiu și vreau să fie călăuziți de energia și tactul Său întru apărarea ortodoxiei împotriva atacurilor ori din ce parte s'ar porni.

În convingerea neclintită că în fruntea Mitropoliei ardelene s'a ridicat omul cu atitudine bărbătească, inflexibilă și plină de demnitate, și că în persoana I. P. S. Sale vom avea în toată vremea vajnic apărător și iubitor Părinte, îi zicem:

Intru mulți fericiți ani, Stăpâne!

Despre impozanta sărbătorire, cum rar a văzut bătrânul oraș de pe malurile Țibinului, dăm următoarele amănunte:

Conduct cu torțe

În preseara zilei de 6 Dec. la ora 6 s'au adunat în piața Unirii credincioșii noștri din suburbiul Iosefin, Poarta Turnului și Sibiu-Cetate; Reuniunile de femei, Reuniunea meseriașilor români, elevii Academiei teologice, ai seminarului teologic, ai școlii de cântăreți, elevii și elevele școlii normale și un mare număr de intelectuali.

În frunte cu muzica militară a Școlii Speciale de Cavalerie, a pornit conductul cu torțele aprinse prin strada Regina Maria, Piața Regele Ferdinand și str. Mitropoliei oprindu-se înaintea rezidenței mitropolitane.

Intreaga stradă a Mitropoliei era o mare de oameni, ear torțele aprinse ofereau un aspect feeric.

Un puternic cor de 300 persoane acompaniat de muzica militară, dirijat de profesorul T. Popovici, a cântat:

I. Mântuește-ne pe noi.

II. Imn de serbare.

Prezentându-se la fereastră I. P. S. Sa, numerosul public isbucnește în urări de *Să trăiască*, iar dl. *Dr. Gh. Preda* cu puternica-i voce adresează I. P. S. Sale următoarea cuvântare:

Inalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

O mare parte din cetățenii creștini ortodocși ai orașului Sibiu, conform unei datine mult timp respectate în părțile ardelene, găsesc prilejul fericit că în ajunul zilei onomastice a I. P. S. Voastre, prin prezența lor și prin glasul meu, să dea expresie dragostei ce Vă păstrează, aducându-Vă tot odată urările lor de bine.

Ca buni credincioși ai bisericii pe care I. P. S. Voastră o reprezintă cu atâta demnitate și autoritate, ca niște adevărați creștini, ca oameni conduși de sentimentele iubirei, respectului, sincerității și toleranței față de alte idei și sentimente ale semenilor conviețuitori, cei ce se prezintă înaintea I. P. S. Voastre nu vin cu intenție de a atinge sentimentele de modestie a I. P. S. Voastre, susceptibilitatea confesională a altor concetățeni, sau din interese politice sau personale, ce ar jigui amorul propriu și ar fi sub demnitatea noastră.

Venim purtați de iubirea față de persoana I. P. S. Voastre, respunzând chemării sufletești, acelei lozinci sacre, care poate da o indicație I. P. S. Voastre, dar și întregului popor românesc, cum că între sufletele noastre și sufletul Inaltului reprezentant al bisericii ortodoxe din Ardeal, dăinuiește o temeinică dragoste, solidaritate și armonie.

Conștiința ne spune apoi, că: în amestecul de idei, care caută astăzi să se înfrunte cât mai mult una pe alta; în pasiunile care — pe zi ce trece — se

înmulțesc și să înlănțuesc, în interesele ce veșnic se ciocnesc, biserica își poate avea rolul său important, ea poate împăciui și liniști, ea poate ordona eforturile tuturor spre binele obștesc, spre întărirea vieții națiunii noastre, a acelei vieți pentru care s'au adus atâtea jertfe și muncă.

Ca simpli mireni, păstrăm convingerea că: a unii pe acei pe care păcatele îi poate separa, a strânge legăturile sociale și naționale între acei pe care concepțiile diferite, sau interesele opuse amenință să le sfarme, este o operă religioasă, este o operă ce aparține bisericii creștine.

Spiritul de armonie și de solidaritate care stă la baza principiilor acestei biserici, se poate întinde ca și corpul mistic al Mântuitorului în elementele unei națiuni sau în acele de națiuni diferite, aducând fiecăruia conștiința clară a interdependenței și împlinirii datoriei pentru binele comun.

Inalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

Rămânem încrezători în slujitorii bisericii noastre creștine ortodoxe, rămânem încrezători în acele elemente devotate, — care cu toate greutățile vieții, — stau la înălțimea misiunii lor: în slujba Domnului, în propagarea și apărarea moralei creștine, în menținerea și susținerea sentimentului național, în ajutorul ce trebuie să-l dea statului pentru buna lui funcționare, dar nu putem decât să exprimăm odată cu încrederea și sentimentele de recunoștință și admirație față de Inaltii prelați și în special față de I. P. S. Voastră, care a știut atât de bine să facă să răsune jos, cuvântul de ierarhie pământească pronunțat de sus, care a făcut că acest cuvânt să aibă valoarea imperativă pe care o impun interesele bisericii și acele ale neamului.

Pășiți înainte I. P. Sfințite, cu conștiința curată și senină a împlinirii datoriei, mergeți pe căile înalte și luminoase ce vi le deschide Pronia cerească pe acest pământ pentru satisfacerea nevoilor și suferințelor omenești, noi, credincioșii bisericii, vă vom urma știind că prin actele și fap-

tele I. P. S. Voastre și acele ale slujitorilor bisericii, se ajută și mai mult la mersul biruitor al vremii și prin el la binele și prosperitatea neamului nostru românesc.

La finea vorbirii au urmat din nou puternice urări de: *Să trăiască!* I. P. S. Sa cu vocea i sonoră a binevoit a răspunde următoarele (prescurtat):

Prea Stimate Domnule Dr., Iubiții mei fii sufletești,

Adânc emoționat de manifestățiunea ce mi-o faceți, în ajunul zilei mele onomastice, Vă rog să primiți mulțumirile mele pentru urările ce mi-le aduceți.

Indeosebi Vă mulțumesc pentru simțemintele de dragoste ce mi le-ați tălmăcit, dar Vă rog să-mi dați voie ca aceste simțeminte să le privesc îndreptate nu atât către persoana mea, cât mai vărtos către sfânta instituțiune a sufletelor noastre, către biserica pe care o păstoresc.

Această instituțiune a fost corabia care în vremuri grele a salvat neamul nostru dela peire și i-a păstrat sufletul întreg și curat, pentru timpul de glorie al unirii tuturor fiilor lui într-o patrie română.

Marea misiune pe care a îndeplinit-o biserica noastră în trecut este pentru noi cel de astăzi un obligament covârșitor ca, în mijlocul tuturor silințelor spre progres, să facem din biserica noastră o pârgie puternică de înălțare a sufletului acestui neam.

Eu văd împede, iubiții mei fii sufletești, starea în care se găsește Biserica noastră astăzi, purtând pe trupul ei, în mare parte încă neînchise, ranele trecutului, — dar văd, în același timp, împede și nivelul la care trebuie ridicată și simt datoria de a-l reclama toate drepturile sfinte în cari trebuie să fie integrată astăzi, ca să-și poată îndeplini misiunea ce o are în mijlocul poporului nostru românesc.

În tot trecutul acestui popor a existat cea mai strânsă legătură între turmă și păstor. În temelii acestei tradiții de indisolubilă legătură sufletească, de care s'au sfărmat toate uneltirile vrăjmașilor noștri, îmi dați voie să

mă socotesc și eu al Domnilor Voastre și pe Domniile Voastre al mei.

Drept răspuns la simțemintele călduroase exprimate de oratorul D-voastră, Vă asigur din parte-mi de toată dragostea părintească pe care V'o port. In simțemintele ce mi le arătați găsec întotdeauna un reazim pentru a face ceea ce a spus oratorul D-Voastră: a merge INAINTE, nu singur, ci cu toți fiii bisericii noastre, cler și popor, spre o armonizare în sânul Bisericii a înțeleselor ce adeseori se încrucșază în societatea civilă, spre o solidarizare a sufletelor cari nu totdeauna se găsec în legăturile frăției, a merge înainte spre țințele luminoase ale progresului religios-moral care singur înfrățește cu adevărat și este garanția cea mai trainică pentru viitorul unui popor.

Prea Stimate Domnule Doctor și iubiții mei fil sufletești, nu pot găsi o închelere mai potrivită a cuvântului din această clipă decât mărturisirea, că toate puterile mele și tot devotamentul de care sânt capabil le voi pune în slujba și pentru realizarea prin biserică a acestor țințe, pentru binele Țării și al Neamului nostru.

Rog pe bunul Dumnezeu să coboare asupra bisericii, asupra Tronului, a Țării și asupra D-voastră a tuturoara, binecuvântarea sa cea cerească, ca să putem merge pe acest drum înainte, tot înainte.

De nou a răsunat strada de aclamări de: Să trăiască I. P. S. Sale Corul a executat apoi cântec la Sf. Nicolae.

După aceea conductul a înaintat din nou spre Piața Unirii străbătând str. Șaguna, ear de aci s'a împrăștiat întreg publicul în liniște.

Serviciul divin

In ziua sărbătorii de 6 Decembrie sf. Liturgie în biserică catedrală a fost oficiată în mod solemn de 3 protoierei și 2 diaconi, dând răspunsurile liturgice corul mixt al catedralei condus de profesorul T. Popovici, iar predica ocazională a ținut-o

tânărul profesor al Academiei noastre teologice Gheorghe Secaș.

La finea Sf. Liturgii P. S. Sa arhierul Vasile cu mare asistență a oficiat docologia de mulțumită pentru binefacerile Cerului revărsate asupra noastră și a ridicat rugăciuni fierbinți către cel Atotputernic pentru îndelungă viață și sănătate a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae.

La rezidența mitropolitană

După terminarea serviciului divin s'au prezentat în salonul cel mare al rezidenței arhiepiscopiei consilierii arhiepiscopicești și mitropolitani, profesorii institutelor de învățământ și intelectualii mireni din localitate. Intre cari am remarcat pe membrii consiliului de administrație a institutului Albina în frunte cu prezidentul Dr. I. Beu și directorii I. Vătășeanu și C. Pop. Inspectorii învățământului I. Bratu și S. Țeposu, Comitetul central al Asociațiunii cu vicepreședinții Dr. Gh. Preda și Octavian Russu, Comitetul Reuniunii femeilor ortodoxe, Principele Mircea și al Reuniunii femeilor române etc. etc.

In numele celor prezenți P. S. Sa Arhierul Vasile a adresat I. P. Sale următoarele cuvinte:

Inalt Preasfințite Părinte,

Ca buni fii duhovnicești, venim și de astădată să-Ți prezentăm, după obiceiul tradițional al Sibiului, felicitările noastre omagiale și sincere urări de bine cu ocaziunea serbătoarei numelui I. P. S. Tale.

Deși aceiași oameni, totuși simțămintele ce le aducem la acest prilej I. P. S. Tale ca prinos al iubirii și stimei noastre nețarmurite, au altă înfățișare și altă semnificație.

In anii cei dintâi de păstorie ai I. P. S. Tale, în sentimentele noastre prevala nădejdea, ce și-o puseseră cu atâta încredere plină de elan biserică noastră și credincioșii ei în personalitatea I. P. S. Tale.

Cu trecerea anilor, — și doar' nici n'au trecut așa mulți — nădejdea e covârșită cu desăvârșire de vie mulțumire sufletească și profundă venerațiune în fața realizărilor mari și a faptelor pline de merit pentru ortodoxie, din cari Ți-ai împletit singur o

preafrumoasă cunună de arhieru ortodox.

Noi, fiii duhovnicșeti ai I. P. S. Tale, aducem pentru această cunună podoabă de rubine și smaralde sudate în iubire și recunoștință, și prin explozia simțemintelor noastre de admirație, manifestate aseară și astăzi dăm adevăratul răspuns și încredințarea la o întrebare de verificare ce o puneai I. P. S. Ta în luna trecută congresului preoțesc dela Alba-Iulia: I. P. S. nostru arhieriscop și mitropolit Nicolae al Ardealului nu este un general fără armată.

Noi, credincioșii de toate condițiile sociale din orașul de reședință al I. P. S. Tale, nu-Ți putem aduce de ziua numelui un cadou mai scump decât inima noastră, nici felicitări mai prețioase decât această încredințare, că-Ți urmăim cu simțirea noastră, cu gândul nostru, cu fapta noastră în plinirea lucrului Domnului. Povățuește-ne, I. P. S. Stăpâne, cu sabia Duhului Sfânt într-un mulți ani ferliciți!

La finea vorbirii a fost viu aclamat de cei prezenți răspunzând pe scurt următoarele:

Prea Sfințite și în Domnul iubite frate,

Prea Stimați și prea iubiți Domni,

Vă mulțumesc din toată inima pentru urările ce ați binevoit a mi le face cu ocazia zilei mele onomastice, și pentru sentimentele de dragoste pe cari le manifestați.

Dintre toate mulțumirile pe cari le am în activitatea mea, nici una nu e așa de mare ca aceea pe care mi-o dă alipirea turmei către Biserică. Această nețarmurită alipire către biserică mă face să simt că, eu ca Păstor nu sânt un General singur, ci am o întreagă oaste credincioasă sub crucea lui Hristos, înțelegând lupta sfântă pe care trebuie să o ducă pentru realizarea misiunii bisericii noastre în ziua de azi Nu am în sufletul meu o hotă-

râre mai precisă decât aceea de a sluji prin toate străduințele și modestele mele puteri Biserica și de a lucra la întărirea și progresul instituțiilor ei. Cu cât mai caldă văd manifestarea simțemintelor D-Voastre cu atât mai mult mă simt obligat în ceasul de față, a face această mărturisire.

Biserica noastră își prezăzează din ce în ce mai bine rolul ei în mijlocul vieții neamului nostru. Eu văd cristalizată în conștiința obștei credincioase, nu numai a preoțimii, ci și a mirenilor noștri, îndeosebi a intelectualilor, din ce în ce mai limpede importanța pe care biserică trebuie să și-o impună în viața țării noastre. Este în spiritul șagunian de a exista o nobilă emulație între cler și popor, întru a-și înfrăți puterile pentru înțelegerea și promovarea intereselor superioare ale bisericii. Și acest spirit șagunian cu mulțumire îl văd treaz și astăzi.

Prea Sfințite, mi-ai adus aminte de clipele pline de entuziasm cu ocazia alegerii mele, și de nădejile ce Vi-le puneai în mine. Prin tot ceea ce gândesc și lucrez voesc să justific cu cât mai multă râvnă nădejile puse în persoana mea și în toată bună vremea rog pe bunul Dumnezeu să-mi întărească puterile spre a le putea pune toate în folosul Bisericii și al țării mele.

Vă mulțumesc din toată inima, încă odată, pentru urări, și Vă rog ca să primiți și din partea mea cele mai calde urări ca să Vă puteți fiecare împlini chemarea pentru prosperitatea neamului și a sfintei noastre biserici.

Domnul să vă binecuvinteze!

S'au prezentat apoi înaintea I. P. S. Sale dnii generali și ofițeri superiori din garnizoana Sibiu aducându-i felicitările armatei, iar I. P. S. Sa mulțumind a accentuat legătura intimă dintre biserică și armată, care este razimul și chezașia neamului nostru.

In sărbătoarea zilei de 6 Decembrie la rezidența mitropolitană a fost un adevărat pereginaj.

Cu această ocaziune I. P. S. Sa a primit un număr mare de felicitări din întreaga țară.

FOIȘOARA

Cuvânt ocazional

rostit de Dr. V. Bologa, consilier mitropolitan, la părăsiasul oficiat în catedrala din Sibiu în memoria fericiitului ION I. C. BRĂTIANU, odinioară prim-ministru al României, în 24 Noembrie a. c. la a doua aniversare anuală dela încetarea sa din viață.

Inalt Prea Sfințite Părinte, Prea Sfințite, Iubiți frați,

Bărbatul de stat al neamului românesc, care i-a ținut cumpăna decizivă în vijeliile războiului mondial, a fost fără îndoială, fericiitul în Domnul Ion I. C. Brătianu, odinioară prim-ministru al scumpei noastre Românie. Bărbatul, care pentru întâia dată a buciurnat: *desrobirea țărilor* și apoi cu cuvântul și cu fapta s'a întrecut pe sine însuși și nu a dormitat cu genele sale, până ce gândul său trup s'a făcut...

Astăzi privim evenimentele din culmea isbândeii, ce a răsărit pe urma frământărilor și sacrificiilor sale și contimporanilor săi. Fericiți supraviețuitori ai eroilor epopeii, n'avem nici o îndreptățire, să scărțim câtuși de puțin din virtuțile și sacrificiile tuturor celor aleși ai neamului, învredniciți de cununa nemuririi pentru binele ce ne-au făcut.

Intre aceștia, fericiitul Ion I. C. Brătianu, ocupă loc de frunte.

Suflet luminat, cu pătrundere și înțelegere a realităților. Voință măsurată, cu îndrăzneală cumpănită, care i-a hărăzit darul, să știe prinde clipa marilor deciziuni în istoria popoarelor.

Stăpân al evenimentelor și pururea pătruns de simțul răspunderii, ca sfetnic credincios al tronului și servitor al statului. — Mari calități ale bărbatului de stat.

Faptele sale le înregistrează astăzi istoria cu recunoștință. Le spune

publicistica cu admirație și eu cer îngăduință, să nu le repet aici, deși noi, ardelenii, ar trebui să simțim un adevărat avertisment în cultul patriotic, ce a arătat acest bărbat memoriei vitejilor ardeleni *Horta Cloșca și Crișan* din 1784, și *Avram Iancu* din 1848. Intâi la 1905, când a transportat bisericuța lui Horia din Albac și a așezat-o lângă casa sa părintească la Florica, ca un veșnic simbol al legăturii sale sufletești cu martirii neamului Horia, Cloșca și Crișan. Apoi în 1924, la aniversarea centenară dela nașterea eroului Avram Iancu, când a pregătit drumul triumfal al *regalității române* în frunte cu marele Suvoran: *viteazul rege Ferdinand I*, în inima Munților apuseni, până pe înălțimile Bihorului, unde pe cel mai înalt pisc, «Muntele Găina», a ridicat tradiționala troiță românească *Regelai Munților* din 1848—49, *Avram Iancu*.

N'ajunge însă asemenea prilej scurt, pentru a înșira toate faptele sale din care a răsărit România mare. Rămâne aceasta pentru altă cale. Noi am săvârșit un act religios, pătrunși de fiorul pietății, în fața sfântului altar al bisericii noastre strămoșești, ca să cerem odihnă sufletului său nobil, unde dreptii se odihnesc, și înfrățind gândurile noastre cu binele ce a făcut țării și neamului, să-i aducem prinosul recunoștinței pentru opera sa patriotică.

Iar în această privință să urmăim glasul cel mai chemat, glasul *Măstăii Sale Regina Maria, Slăvita noastră Doamnă*, care la catafalcul marelui dispărut, *Ion I. C. Brătianu*, covârșită de durere, a rostit memorabilele cuvinte: «Atât timp cât va mai fi suflet în Mine, am să caut cu ajutorul lui Dumnezeu, să continui și să susțin opera lui Ferdinand și a Ta. Amin».

Școalele confesionale ortodoxe

Ideea reînființării școalelor confesionale, sulevată de recentul Congres național-bisericesc, a trezit în opinia publică viu și explicabil interes.

Problema se studiază și se comentează. Se încearcă modalitatea rezolvirii și a trecerii ei pe planul înfăptuirilor practice de o parte; — ear de altă parte s'au înșirat serii de «neajunsuri» și «defecte», care ar fi inerente sistemului de funcționare și organizare a învățământului confesional.

Dar, în general, obiecțiunile care s'au adus împotriva reînființării școalelor confesionale, s'ar putea atribui fără greș școalelor de stat. În acest senz putem aduce date reale numeroase și convingătoare.

În special, se învinuiește învățământul confesional, că stăruiește prea mult în studiul religiunii, cântării și tipicului bisericesc, — încărcându-se, în felul acesta, prea mult programa de de învățământ.

De fapt este o învinuire neîntemeiată. — O anchetă serioasă și obiectivă ar dovedi clar și precis, că nu învățământul diferă, ci educația. Învățământul este identic ori aproape identic în școala de stat și în școala confesională. Însă ceea ce are în plus școala confesională, și ceea ce o preocupă în deosebi, este forța educativă, — prerogativă pe care cea de stat nu o are. Și dacă o are, o realizează vag de tot, și cu consecințe pe care nu le discutăm acum.

Acî se cuprinde originalitatea, însemnătatea și eficacitatea școalei confesionale: educația religioasă.

Ori ce s'ar zice, temelia de granit a unei vieți omenești, nu se poate clădi decât pe o temelie și pricepută educație reli-

gloasă, — temelie pe care trecutul a exemplificat-o și prezentul o justifică. Fără de ea, instrucția nu inspiră nici o încredere, pentru că ori cât ar fi de intensă, rămâne infructuoasă, sterilă și rece. — Instrucție fără educație... doar și criminalii o au...

Nu ne îndoim cătuși de puțin că și sub raport teoretic și practic Creștinismul și Biserica lui, reprezintă forța neînvinsă și adevăr absolut și etern. Și aceasta ne convinge cu atât mai mult, cu cât numai acele modele de viați omenești sânt mai vrednice de imitat și au mai multă garanție — și deci omenie și sănătate morală, — care s'au hrănit, și-au însușit, mai intens și mai fecund, *vistieria bunătăților creștine*.

Sădirea și răsădirea acestor principii de adevărată conduită în viață, în sufletele ce reprezintă neamul în creștere, — în tineret, — formează idealul educației religioase, pe care-l preconizează școalele confesionale mai mult, decât în învățământul statului.

Imprietenirea cu Duhul lui Dumnezeu, — creșterea și întărirea cu Darul și cu Înțelepciunea înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor: — aceasta-i reforma reformelor și imperativul generațiilor de azi și de mâine. Fără de acest postulat, adânc și dureros simțit în viața noastră contemporană, toate strădanile de îmbunătățire ale omului numai prin mijloace pământene sânt și vor fi deșertăciune, umbră și muncă în vânt.

Pr. Il. V. Felea.

Refugiații din Iugoslavia au ținut la Timișoara, în 1 Dec. a. c., o adunare, unde au enumerat cazuri de prigonire, a școalelor și bisericilor românești, din partea guvernului iugoslav, cerând dela guvernul român să intervina la Belgrad pentru încetarea acelor prigoniri.

muului; înseamnă luptă intelectuală de cinci secole pentru formularea definitivă a dogmei creștine, punând la contribuție genii și toată finețea filozofilor cunoscute pe atunci.

Bizantinism înseamnă, amplexarea doctrinei creștine printr'o imensă literatură patristică; înseamnă oratoria amvonului ortodox și filosofia noastră, mistică fără de care mistică occidentului medieval n'ar fi existat poate.

Bizantinism înseamnă, în măsură covârșitoare, însuși creștinismul până la marea schismă (1054).

Știință creștină, fără bizantinism nu se poate concepe. Ortodoxismul e indisolubil legat de bizantinism, — de geniul care l-a cristalizat, de eroismul moral care l-a apărut și ni l-a păstrat intact, cum îl avem». (N. Crăciun: *Gândirea* a. IX Nr. 11, p. 372).

Constantinopolul, Bizanțul centrul și sufletul bizantinismului, a fost

Dela congresul din Craiova

Congresul studentesc, întrunit Duminecă și zilele următoare la Craiova, s'a ocupat, între alte lucruri de seamă, și de problema minoritară și românizarea orașelor.

În ale minoritarilor, privitor la *evrei*, s'a arătat cu cifre sporirea lor și felul cum pun stăpânire pe viața economică a țării și cum încearcă să se facă stăpâni și în politică.

Studentii cer, întru combaterea acestor năzuințe, mai mult sprijin pentru *bisericile* noastre; cer, în acelaș scop, o luptă purtată stăruitor împotriva *alcoolismului*, — împrejurare care ar atinge simțitor tocmai pe jidovii, cari otrăvesc țărâtimea satelor cu alcool.

S'a vorbit în congres și de înființarea unei *capete* universitare cu menirea să oțelească, prin religie, energia studentescă. —

Cu raport la ceilalți minoritari, s'a observat că libertatea pe teren cultural, acordată *ungurilor* și *sașilor*, este exploatată de acești concetățeni pentru a prezenta lumii, în lumina cea mai defavorabilă, stările din țara românească.

Se constată că prin presă, pe cale diplomatică, prin neadevăruri și alte metode condamnabile, minoritarii nu scapă nici un prilej d'a grăi de rău această țară, — în care, de mirare! totuși trăesc și prosperează cel puțin așa de bine ca și majoritatea românească, ce mai ales susține și alcătuiește statul.

Să creiăm, de va fi nevoie — spun studentii — un organ de publicitate prin care să spulberăm calomniile și să arătăm lumii dreptatea noastră. —

În acelaș senz, profesorul Cătuneanu și a dezvoltat conferința sa despre *francmasonerie*; expune modul în care e organi-

zată oculta societate, cu scopul de a distruge biserica creștină și instituțiile naționale. Conducătorii organizației francmasonice sânt de alt fel tot jidovii. Datoria studentimii este, prin urmare, să cultive intensiv și mai departe sentimentele creștinești și naționale. —

Pentru românizarea orașelor, s'a făcut și se face prea puțin dela unire și până astăzi. Ca soluție s'au propus colonizări cu români, negustori și industriași, în centre unde elementul străin este în majoritate, cămine pentru ucenici, facultăți în orașele de graniță ș. a. —

Îndrăznelile minoritarilor noștri vor scădea astfel binișor — mai ales atunci, când partidele politice vor înceta să-i mai încurajeze pentru motive de interese electorale sau de altă natură.

Reacțiunea necesară trebuie să se producă, dacă dela teorie se va trece la mijloace practice...

Eată, în general, ideile, de care a fost stăpânită, în congresul ei craiovean, tinerimea noastră universitară creștină, nădejdea de mai bine a neamului.

Sovietele și creștinătatea.

Din Londra se anunță că în camera lorzilor s'a discutat îndelung, în 5 Dec. a. c., reluarea relațiilor diplomatice cu Rusia. Mai mulți membri ai camerei au atras atențiunea asupra propagandei revoluționare a sovietelor. Arhiepiscopul de Canterbury atrage luarea aminte a guvernului asupra atitudinii conducătorilor sovietelor față de creștinătate și de toate sistemele religioase. I s'a răspuns că dela un timp jignirea spiritului religios ar fi scăzut în Rusia și este de nădăjduit, că prin reluarea raporturilor diplomatice normale cu Rusia, se va ajunge și la ușurarea situației poporului pravoslavnic al Rusiei.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Intocmai să urmăim *Slăvita noastră Doamnă* și să zicem: Atâta timp cât va mai fi suflet în noi, să căutăm cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să continuăm și să susținem opera *Marelui și Viteazului Rege Ferdinand I* și a credinciosului său sfetnic *Ion I. C. Brătianu*, mare și neuitat bărbat de stat al României.

Vesnică pomenire!

Bizantinism...

Eată cuvântul ce-l găsim cu predilecție întrebuițat, în senz peiorativ, din partea adversarilor bisericii noastre. Ori de câte ori se dau atacuri la adresa acestei biserici, cel mai apropiat epitet pentru a ne lovi e de obicei — «bizantinism»!

Ce însemnează însă cuvântul în înțelesul lui bun și adevărat?

«Bizantinism însemnează în istorie o epocă de înflorire a creștinis-

primul oraș creștin, prima capitală creștină a lumii creștine, întemeiată de întâiul împărat creștin.

Când Constantin cel Mare a propus senatului păgân dela Roma proiecte de îmbunătățire a situației creștinilor din imperiu, senatul le-a respins dârz și categoric. În urma acestei experiențe, împăratul, în geniala lui viziune politică și religioasă, convins că la Roma zeii sânt prea puternici, și-a căutat altă capitală, cu noi sfetnici, de astădată *creștini*, — asigurând și în felul acesta triumful creștinismului în imperiul roman.

Adevăratul creștinism pornit dela Ierusalim, s'a localizat la Constantinopol mai întâi, nu la Roma.

Chiar din punct de vedere al politicii interne și externe a imperiului bizantin, cu domniile marilor împărați (Constantin cel Mare, Teo-

dosiu cel Mare, Iustinian I, Basilios I etc.), — această epocă a avut măreția și originalitatea, pe care abia recente cercetări istorice o încadrează în adevărata ei strălucire.

Afară de marile figuri apusene, cari au desgropat și lucrează cu deplină competență în domeniul bizantinologiei, — la noi în țară studiile și cursurile dlui *N. Iorga* și dlui *N. Bănescu*, prof de Bizantinologie la universitatea din Cluj, — au accentuat și reliefat în destul obiectivitatea cu care trebuie aprepțiată istoria imperiului bizantin.

De sigur, dacă am reduce măreția bizantinismului în general, în proporția în care un prelat papal român a redus marea personalitate, care a dominat și patronat întreaga cultură a vremii, a patriarhului *Photios*, la aceea a unui «om mic la suflet și ambițios», — de bunăseamă n'ar fi lucru mare cultura bizantină.

Decorații papale

Este indeobște cunoscută lupta înverșunată ce-o duc partidele noastre politice între olaltă. Această vrăsmășie fără rezerve explică într-o mare măsură și absența unei linii unitare de conduită a partidelor măcar față de marile probleme de stat, cum ar fi de-o pildă, problema minoritară.

Și totuși, există o chestiune, care a fost în stare să aducă pe bărbații noștri politici, de toate nuanțele de partid și de toate confesiunile, la numitor comun: chestiunea Concordatului. Ceice au fost și sânt la cuțite când e vorba de politica economică, școlară, administrativă etc. a statului român, au realizat o dulce armonie, când a fost vorba de legiferarea privilegiilor Catolicismului din România Mare. Dovadă că un partid politic a *tratat* Concordatul cu Vaticanul, al doilea l-a *semnat*, iar al treilea l-a *ratificat*.

Deaceea, papa, preagrățios cum este, a și dovedit o excepțional de largă munificență în acordarea de decorații tuturor bărbaților politici români, cari au contribuit la încheierea Concordatului, «ale cărui binefaceri — cum spune presa — papa le prețuiește foarte mult».

Intr'adevăr ultimul număr al monitorului oficial al Vaticanului «Acta Ap. Sedis», aduce un lung pomelnic al bărbaților noștri politici, decorați de papa. De grația papei s'au învrednicit, între alții, trei președinți de consiliu și patru miniștri de culte din România.

Înainte de a i felicita țara, noii decorați ai papei se pot felicita între olaltă...

Declarațiile domnului prefect

«Dimineața» din 4 Decembrie a. c. publică o convorbire a unui corespondent «Iugojan» al său cu prefectul județului Sibiu, dl Dr. C. Ștefan. În această convorbire dl prefect îi spune interlocutorului său, că în județul nostru s'au reparat unele drumuri, de curând, și-o să se mai repare altele, dacă județul va putea face rost de un împrumut de 25 milioane lei. Că județul a dat ajutoare studenților săi și a terminat zidirea unor școli primare. Cu un cuvânt, că dsa a săvârșit ca prefect o incontestabilă operă constructivă.

Totuși dl prefect nu e mulțumit cu realizările de până acum. Ori, mai bine zis, dsa crede, că județul nu e mulțumit cu aceste realizări; deaceea

De fapt însă, bizantinismul este epocă de strălucită glorie în istoria omenirii, — care s'a revărsat din belșug și prielnic și peste țărișoarele române, fecundându-le sufletul în senz spiritual și ortodox.

În această lumină privit, bizantinismul ne bucură, și trebuie să ne mândrim cu el. Ne întristăm însă în fața întunecului și a răutății ome-nești, care neagă adevărul.

Pr. Ilarion Felea.

Sfântul Nicolae în Franța

Făcătorul de minuni din Mira Lichiei este, după toate aparențele, unul dintre sfinții cei mai populari și mai universal cunoscuți.

Astfel, în călătoriile mele prin Franța, am aflat lângă orașul Nan-y din Lorena, un orașel cu numele Sf. Nicolae. În acest orașel se află o mi-

se scuză — acuzând. Cum a reparat drumurile județene, dsa ar fi reparat și nedreptățile reformei agrare, dar s'a lovit în nobilele sale strădanii de «intervensiile făcute de către Mitropolitul Nicolae, căruia ministerul i a reziliat contractele de arândă ce le-a avut pentru pădurea «Tufarii» dela Vestem și pășunatul dela Loamnăș. Ministerul reziliând contractul a înțeles că locuitorii comunei Ludoș când cer să fie împroprietățiți cu pășunatul dela Loamnăș, o cer pentru că și poată hrăni vitele, singurul izvor de venit al plugarilor din acea comună. Ministerul știe, că țărani cer acest pășunat nu să crească oi, pentru a strânge bogății, ci pentru a-și câștiga hrana lor și a copiilor lor.

Precum se vede dl prefect, în esecivul său entuziasm de a repara totul, a uitat, că pădurea «Tufarii» nu e dată mitropolitului cu contract, în arândă, ci e dată mitropoliei de Sibiu în virtutea legii de organizare a bisericii ortodoxe române. Nu e vorba deci de nici un privilegiu, sau hatâr, ci de un drept pe care-l au toate mitropoliile și episcopii țării. Se vede că dl prefect a uitat ce a știut odată, probabil, ca avocat. A uitat, sau nu știe, — ceace e și mai rău, e dezastruos de rău.

Pentru a evita pe viitor asemenea situații... delicate, dl prefect ar face mai bine să-și tempereze entuziasmul de mare reparator. Ori apoi, păstrându-și-l, să-i limiteze aplicarea la domeniul drumurilor. Că aici, lucrurile fiind mai simple, o brodește mai bine. Și încă ceva: pentru un prefect nici cunoașterea legilor țării nu e un lucru de prisos.

Asta pentru dl prefect Dr. C. Ștefan.

Cât despre guvern, îl întrebăm, și întrebăm în special pe dl președinte de consiliu I. Maniu, dacă se identifică dsa cu declarațiile prefectului său dela Sibiu?

Ritmuri, revistă lunară, de literatură și critică, apare la Brașov, sub direcția dlor Ion Focșeneanu și Ion Al. Bran-Lemeny. Nr. 3 din Noembrie 1929 se prezintă cu mult și bun material de proză și versuri, cronici muzicale, dramatice, recenzii ș. a. Abonamentul: 200 lei pe un an, se trimite la: Brașov, Șirul Inului 30. Redacția: în strada Ecaterina 36. Pentru Crăciun, direcția revistei promite abonaților săi număr dublu cu sumar ales și variat. Iubitorii de lectură bună, să grăbească a se abona.

nunată biserică cu hramul Sf. Nicolae. M'am întrebat atunci, cum a ajuns Sf. nostru a fi cunoscut și cinstit cu deosebire pe sol francez?

Mira Lichiei fiind sub stăpânire turcească în veacul al 11 lea, niște neguțători italieni au primit permisiunea să transpoarte moaștele Sfântului Nicolae în sudul Italiei la Bari (1087). Puțină vreme după aceasta un cavaler lorean, Albert Varangeville, revenind dintr'o cruciadă, a trecut prin Bari și a obținut un fragment din degetul Sfântului și l-a depus în o biserică închinată Fecioarei Maria în orașelul Port.

Din vremea aceea cinsteste poporul francez din Lorena pe Sfântul Nicolae din Port.

(E. Martin: «Saint Nicolas, évêque de Myre»).

G. Secaș
prof. de teologie.

La serbătorirea Preafericitului Patriarh și Inalt Regent

— Amintiri —

Din prilejul împlinirii alor 20 de ani de când Preafericitul Patriarh a ocupat scaunul de episcop al Caransebeșului, îmi iau voia a aminti ceva aici de pe timpul acestei păsătoriri din timpul războiului, când și eu, împreună cu alți frați preoți, făceam serviciul militar în armata austro-ungară, dintre cari cei mai numeroși erau din dieceza Caransebeșului.

După un serviciu de un an și jum. la cele 3 fronturi, ca preotul reg. 61 inf. din Timișoara, am fost înaintat și atașat ca preot-conducător și referent al cauzelor preoțești și duhovnicești ortodoxe române și sârbe, pe lângă Comanda superioară militară din Timișoara. Era un post creat, și mai târziu devenit independent de superioratul romano catolic, șovinist, maghiar, care stăpânea cu forța și teroriza (până la 1916) întreaga preoțimea militară, fără deosebire de confesiune.

În calitate de referent și informator preoțesc, pe lângă Comanda mil. din Timișoara, opiniam, în cadrul serviciului duhovnicesc, înrolarea preoților ortodoxi, români și sârbi, uneori și a altor confesiuni a-catolice.

Comandei mil. Timișoara îi aparținea un vast teritor, care cuprindea Episcopiiile românești, Arad și Caransebeș, cum și cele sârbești, Vârșeț și Timișoara.

Frații de pe teritorul Comandei mil. Sibiu apelau și ei la mine, dar cu greu puteam izbuti să-i ajut.

Statistica pe care o purtam atunci, arăta că din dieceza Caransebeșului erau cei mai numeroși, având ei și noi toți, ca sfătuitori, pe Preasfințitul dela Caransebeș, și pe bunul nostru părinte conducător, protopopul-mil. activ, Pavel Boldea. Amintesc pe unii dintre preoții diecezei Caransebeșului, cari au făcut serviciu mil.: Dr. M. Jenciu, protopopii Anuica, Buracu, Gheția, Dr. N. Popovici, Vida, Magdescu ș. a., cari azi au ajuns în frumoase funcții și demnități preoțești, sociale și politice.

Ear cei mulți, asemenea conștiincioși, vor fi și azi în mijlocul poporului la sate, împlinindu și cu demnitate misiunea. Preoțimea acestei dieceze a fost chemată la serviciul militar, fie că, poseda limba germană mai ales, și maghiară, ear unii și cea sârbă, cum era G. Șdicu ș. a. cari făceau serviciu și în limba aceasta. Corespondența ce am purtat în acel timp și cu alți Arhieri și demnitari bisericești, protopopi, prof. și preoți, mărturiseste că, preoțimea ortodoxă română era cea mai persecutată, trăind în continuă agitație și sub teroare.

P. S. Sa Episcopul Caransebeșului își apăra și supraveghea părințele fiii sufetești, — a cercetat în câteva rânduri pe răniții și bolnavii îngrijiiți în spitalele d'feritelor orașe.

Episcopul român dela Caransebeș și sfetnicul său, protop. A. Ghidiu, ș. a. mulți, erau ținuți în evidența «Cărții negre», care se purta de cătră forurile de urmărire politice, pe lângă autoritățile militare.

Am evocat și pus pe hârtie, din trecute vremuri, reminiscențe, să nu se uite greutățile trăite, și mai vartos să nu uite ceice în marele pericol au avut fericirea să fie ocrotiți și împărțiași de bunătatea părintească și creștinească românească a fostului arhipăstor dela Caransebeș.

Dr. Eugeniu Munteanu.

Dela Conferențele preoțești

— În prot. Orăștie —

În anul curent 1929 s'a ținut la Orăștie în ziua Sf. Andrei, la 30 Noembrie, conferință la care a luat parte toți preoții din protopopiat.

După serviciul d'vin, servit de Păr. protopop V. Domșa, azistat, de preoții Moța și Damian, s'a ținut parastas pentru odihna sufletului marelui mitropolit Andrei. A vorbit la acest prilej Pr. I. Moța, reamintind în vii colori meritele lui Șaguna pe teren bisericesc, național și politic.

După serviciul divin preoții s'au întrunit în sala școlii primare. Aici Păr. protopop V. Domșa, cu potrivită vorbire, deschide ședința.

Preotul Dr. Baci, în conferința sa, arată că prin lucrarea armonică a mirenilor cu preoții se ajunge la înțărirea bisericii ortodoxe.

Mai iau cuvântul: profesorul Necșa, preoții Bodea, Basarabă, D. Olariu, și susțin aceeași idee de conlucrare cu zor, pentru prosperarea bisericii noastre, care este temelie acestui stat creștin.

Pr. I. Olariu.

II

— Din tractul Sebeșului —

Preoțimea convocată cu adresa 426/1929 de șeful tractual, Preacernicia Sa Sergiu Medean, se întrunește în conferința de toamnă a despărțământului «Asoc. clerului Andrei Șaguna», la 4 Noembrie a. c., în centrul protopopiatul, în Sebeș-Alba.

Frații preoți, prezenți în majoritate covârșitoare, asistă cu adâncă cucernicie la săvârșirea în sobor a sfei Liturgi, în biserică nouă, cu preoții Tit. Morariu, Partenie Colhon și Dr. Ioan Voișan. La priceasnă, Păr. Dr. I. Voișan, ține cuvântarea pregătită pentru popor, în legătură cu pilda «Bogatul și săracul Lazăr», despre folosul învățăturilor evanghelice, dovedind că auvia — dacă nu este scop al vieții, ci e întrebuintă spre ajutorarea celor nevoiași — nu stă în calea mântuirii omului.

Urmează deschiderea conferinței, la «Casa Culturală», prin Păr. protopop cu discursul, că deși are ferma convingere că preoțimea își dă seamă de chemarea înaltă în timpul de față, o îndeamnă să stăruie tot mai mult întru a evangheliza turma încredințată spre păstorie. P. C. Sa, cu experiența-i bogată, în o păstorie de peste 40 ani, știe să indice preoțimii mijloace, prin care se pot ajunge rezultate satisfăcătoare duhovnicești.

Conform programei, urmează tema: «Preotul ca liturghisitor» (Atitudinea preotului la serviciu), cetită în atențiunea încordată a conferinței, de seniorul Păr. Nicolae Carpișan. Nimeni altul nu era mai chemat, din preoțimea tractului, pentru a ne demonstra nouă, celorlalți, cum să fie atitudinea preotului, când îndeplinește sublimul serviciu al jertfei cei de taină. În introducere arată cum să fie pregătirea din vreme a preotului, pentru ziua când are să săvârșască dumnezeiasca slujbă. La întrebarea cum trebuie să fie pregătirea, răspunde: 1. În timp cu curățenia; 2. În inimă cu Domnul; 3. În suflet cu sf. Scriptură, cu cuvântul veșnic al Domnului; 4. În degetul mic cu tipicul de zi; 5. În ochi cu modestia, cu încrederea și entuziasmul divin — dându și seama de momentul, că se prezintă înaintea Domnului, Stăpân al vieții și al morții — cerând har și milă pentru turma sa. În special se ocupă de tămăiere, pentru că «dela modul tămăierii atârână mult autoritatea

preotului și dispozițiunea lui către cele sfinte și cerești», zice Marele Șaguna în pastorală sa (pag. 108 § 87). Cetirea, dicțiunea și cântarea preotului în serviciu, să fie rară, cu înțeles, convinsă, cu liniște sfântă, cu accent oratoric. Predica nu trebuie să lipsească din sfta Liturgie, pentru că slujba noastră ar fi ca o cădelniță, în care jăratul s'a stins și nu se mai simte mirosul de tămâie.

Tema este bine apreciată din partea fraților preoți, cu laudă și mulțumită, la adresa p. N. Cărpinișan.

Urmează, prin o expunere frumoasă, a doua temă: «Educația liturgică a poporului», de p. Ion Lașiță. Temă actuală, pentru că trăim vremuri, când multe momente liturgice li se par unora superficiale, și dela felul cum știu enoriașii să pătrundă în tainele cultului divin, atârnă participarea lor activă. Zice p. Lașiță: cultul divin s'a ivit deodată cu omul, s'a dezvoltat în decursul veacurilor și mai ales în vremurile creștine, așa că fiecare moment își are înțelesul său adânc, acest înțeles trebuie să fie cunoscut fiecărui membru al comunității ce o compun.

Prin explicarea amănunțită a sf. Liturgiei, a întregului cult divin cu cele aparținătoare și cele ce se află în biserică, prin predici, prin cântarea comună și prin coruri organizate, vom trezi biserica din lăncezeală, și vom face să devie loc de sfințenie și de cucernicie, biserică vie și lucrătoare, însuflețind pe oameni la o îmbrățișare mai caldă a evangheliei lui Hristos. P. Lașiță se distinge prin o limbă clară, stil precis și idei frumoase.

În ordinea de zi este darea de seamă asupra celor mai de valoare cărți, de conținut religios moral apărute în anii 1928 și 1929, de p. Vasile Popa. Se pune în vedere fraților preoți că aceste cărți să fie procurate pe seama bibliotecilor parohiale.

P. protopop se interesează de aproape cum funcționează Soc. tinerimii «Sf. Gheorghe». Frații preoți expun modul cum funcționează; în unele parohii funcționează regulat și cu spor, în altele mai puțin. Cauza este și atitudinea organelor politice, care se desinteresează de munca preotului și nu dau sprijinul cerut.

O vie discuție se aprinde între preoți: atitudinea ei față de Ostașii Domnului. Din discuție se desprinde concluzia, — ceace conferința o enunță ca concluz, că fără supravegherea preotului, Ostașii Domnului să nu se întrunească, — spre a evita devierile.

Terminat programul zilei, conferința se închide, p. protopop mulțumind preoților pentru interesul, armonia și dragostea, de care a fost condusă în desfășurarea chestiunilor puse spre dezbateri, dorind fiecăruia ca cele discutate să aibă răsunetul cuvenit, în munca grea de păstorie.

Pr. Parteniu Colhon.

Memoriu către parlament. Profesorii cursiști din Ardeal, împărțiți la dexterități, adresează, cu data Tg. Muraș, 1 Decembrie 1929, domnilor deputați ai camerei, un memoriu, în care cer să li se asigure aceleași drepturi la salariu ca și colegilor dela științe și litere și să nu se facă deosebire în retribuția la salariu între profesor și maestru, cu atât mai vârtos că numiții profesori cursiști au astăzi salariu inferior colegilor rămași în învățământul primar.

Din prot. Zarand

— Comemorări la Brad —

Fior de sfințenie ne străbate ființa și o simțire plină de duiosie și venerație ne cuprinde inima, de câte ori comemorăm amintirea bărbatilor mari ai neamului și ai bisericii noastre.

Astfel de fior și sfințenie ne-a cuprins Sâmbătă, în ziua de 30 Nov. a. c., când în capela liceului nostru «Avram Iancu» din Brad, am prăznuit amintirea marelui Arhiepiscop *Andrei Șaguna*, a acestui cărmuitor de oameni și îndreptător al vremurilor, adânc pătruns de nevoile și speranțele credincioșilor săi.

Noi, urmașii, ne bucurăm azi de roadele muncii Lui.

Comemorările nu învie morții, dar ele scot din colțul de nemurire chipurile mari ale trecutului și le aduc în lumina făclilor de pomenire înaintea celorce până atunci sau nu știau mult despre acei oameni, sau li uitaseră.

Pentru evocarea memoriei neuitatului arhiepiscop al bisericii noastre și trecut la cele veșnice, s'a slujit parastas, și s'a sfințit bustul marelui dispărut, — o lucrare succesă a tinărului prof. I. Moga dela liceul din Brad.

În cadrele acestei comemorări, am administrat taina Sft. botez, elevului baptist din cl. I: Lazar Fericeanu, (a cărui mamă e baptistă).

Nași au fost dl director al liceului Dr. Ioan Radu și dna și prof. C. Gioran. Atât parastasul, cât și botezul s'a slujit de către Pr. Dr. P. Opriș, I. Andrei, prof. C. Ciocan, A. Fugăță, R. Criștiu și diacon prof. N. Fugăță. Despre actul zilei, frumos a vorbit prof. C. Ciocan, de față fiind întreg corpul profesoral dela liceu și toți elevii.

Cu această ocazie țin să amintesc un act mărinimos făcut acestui liceu:

În 10 Nov. a. c., în cadrul unei comemorări festive, s'a sărbătorit jubileul de 25 ani de activitate rodnică a dlui Ioan Ghișă, directorul băncii Crișana. Cu această ocazie s'a pus bază unui fond de 200,000 Lei pentru masa studenților noștri; fondul se va augmenta până la suma de 1.000.000 Lei și va purta numele dlui Ghișă, bine cunoscut și pentru multe ajutoare bănești acordate bisericii din Zarand și elevilor săraci dela diferite școli.

Pr. Alex. Fugăță
adm. protop.

Sărbătorire în Sibiu

În 2 Decembrie a. c. a fost sărbătorită una din veneratele noastre matroane din Ardeal, dna *Marla Cosma*.

Societatea românească din Sibiu a felicitat pe dna Cosma, care a împlinit frumoasa vârstă de 75 de ani.

De ziua aceasta, Reuniunea femeilor române din Sibiu a organizat un *festival* reușit în sala mare a prefecturii județului.

Au luat parte cu deosebire multe doamne și alți intelectuali, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

În mijlocul accentelor muzicii militare (reg. 90) a fost adusă sărbătorita în sala festivă. Seria discursurilor a fost deschisă de viceprezidentul «Reuniunii femeilor române», dna E. Vătășan, care a schițat activitatea plină de devotament a sărbătoritei, în special ca prezidentă a reuniunii, predând totodată un minunat vas de argint, drept amintire din partea reuniunii.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a vorbit, caracterizând activitatea dnei Cosma ca descendentă a unei distinse familii, nepoată a Mitropolitului de veșnică memorie Miron Romanul, ca adevărată română și creștină ortodoxă, devotată bisericii sale, și ca răspânditoare a țesăturilor și broderiilor românești. Prefectul, dl Dr. C. Ștefan, a adus prinos de laudă în numele guvernului și a prefecturii, anunțând decorarea dnei Cosma cu un înalt ordin, care va fi predat, la timpul său. Consilierul mitropolitan și director al «Internatului Astrei», Dr. V. Bologa, a evocat în cuvinte simțite înființarea întâii școli române de fete în Sibiu, în 1883, în frunte cu dna Cosma și sprijinul Asociațiunii. Fostul elev, care a beneficiat la Masa studenților, înființată de «Albina» în Sibiu (1896), dl adv. Dr. N. Petra, a accentuat rolul însemnat de crescătoare a tinerilor și tinerelor române, de ocrotitoare a dansurilor și obiceiurilor frumoase naționale, aducând prinos de laudă în numele foștilor elevi dela «Masa studenților». O elevă dela liceul de fete a rostit câteva cuvinte în numele generației tinere de fete, și un elev dela «Masa studenților» actuală, în numele elevilor, cari au hotărât ca în sala «Mesei» să aibă portretul sărbătoritei.

Dna Cosma a răspuns emoționată, mulțumind celorce s'au gândit la persoana sa și aducând tributul laudei societății în mijlocul căreia a putut să lucreze.

INFORMAȚIUNI

Se poate? Ziare bănățene scriu, că în 19 Noembrie a. c. a fost internat în spitalul din Timișoara un tinăr român cu numele *Traian Preda* din orașul Vârșeț al Iugoslaviei. Bolnavul rănit spune medicilor, că a fost rupt în bătai de jandarmii sârbi în următoarele împrejurări: Românii din Vârșeț au reparat biserica, primind un ajutor dela Regina Marioara a Iugoslaviei; după ce s'au terminat lucrările la sfântul locaș, l-au sfințit și au făcut, la acest prilej, o sărbătoare, la care tinărul Preda a strigat: *Trăiască Regele Mihai!* Pentru acest strigat jandarmii l-au închis în cazarma lor și l-au bătut până la sânge. Peste noapte tinărul a izbutit să iasă din cazarmă și să se ducă la Timișoara. — E vremea ca autoritățile chemate ale aliaților noștri să pună sfârșit râvnii exagerate naționale a subalternilor săi din Vârșeț și din alte locuri.

† Pr. Simeon Pavel. Primim următorul anunț: Cu mare durere aducem la cunoștință tuturor prietenilor și cunoștințelor, că *Simeon Pavel*, preot în Bulzești, tractul Zarand, a încetat din viață în mod subit în ziua de 26 Nov. 1929 în etate de 60 ani, după o lungă și binecuvântată păstorie sufletească, lăsând în urmă întristată familie: Floarea fică, Anastasie Roman ginere; fiii Nicolae, Vasile, Aurelia; ginere Gerasim Pavel, noră Marta, cu nepoți și nepoate. Odihnească în pace!

Polul de sud. Exploratorul american, comandantul *Byrd*, a sburat d'asupra unei regiuni arctice necunoscute până astăzi, pe care a luat o în posesiune pe seama Statelor unite. Această regiune a polului sud se spune că este foarte bogată în păduri, metale și cărbuni. Teritoriul ei este mai mare decât Europa și ar avea importanță politică de seamă în traficul aerian dintre America de sud, Africa și Australia.

Asociația chirișilor din Timișoara a votat, în 2 l. c., o moțiune, în care se cere prelungirea legii chirișilor pe cel puțin trei ani fără majorarea chirișilor; ear funcționarii și pensionarii cari au case proprii, să fie obligați a se muta în ele.

Atentat cu revolverul într-o biserică. Din Roma se anunță, că biserica Sf. Petru a fost, în ziua de 25 Noembrie a. c., spectacolul unui atentat cu revolverul. O femeie suedeză ca de 30 de ani, cusătoreasă, cu numele Gudrun Margareta Ramstad, a ieșit repede la sfârșit de vecernie din șirul ascultătorilor și s'a aruncat asupra episcopului Ioan *Smith*, tiner prelat de 45 ani, i-a pus în piept pistolul Mauser, și a tras în grabă de trei ori după olaltă. Arma însă nu s'a descărcat. În vremea aceasta doi gardiști elvețieni au apucat mâna femeii, care striga și se apăra cu furie, și au dus-o în arestul gardiștilor. Motivul atentatului nu se știe, până acum, preciz.

ȘTIRI LOCALE

Concertul de colinde se va ține în anul acesta Duminică, 15 Dec. la ora 5 seara în biserica mitropoliei. Publicul este rugat să și ridice biletele de participare și programa concertului din librăria arhidiecezană (str. mitropoliei) cu începere din 12 Dec. dimineața până în 14 Dec. seara la ora 6. În ziua concertului nu se eliberează bilete, iar în cursul concertului porțile vor fi închise. Dir. corului mitropoliei: *Timotei Popovici*.

Mulțumită. Cu ocazia Seratei artistice din 10 Noembrie c. aranjată de «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu», următorii domni au binevoit a suprasolvi resp. a și rescumpăra biletul, pentru care li se aduce mulțumită și pe această cale: N. Bratu, deputat Lei 500.—, I. D. Petri, propr. de cinematograf Lei 400, T. Popovici prof. de muzică Lei 200, G. Morariu 150 Lei, Romul Simu, secr. la «Astra», Dr. H. P.-Petrescu, secretar lit. la «Astra» și Alex. Rațiu, restaurator, câte 100 Lei, P. Feldiorean, m. pantofar și P. Marian, m. cismar, câte 60 Lei, G. Baci, m. măsar și Petru Moga, comersant, câte 50 Lei, T. Moldovan, privatier și N. N., câte 40 Lei, Dr. Schiau, adv. 20 Lei.

Comitetul.

Poșta redacției

Discuția protivnică și Prima zi ca preot nepublicabile.

Nr. 10484/1929.

(147) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot misionar în colonia Farrel Pa din America se publică concurs cu termen de 30 zile. Pot candida preoți cu pregătire pentru parohii de clasa I și cu experiență pastorală.

Preotul ales e obligat să catehizeze și să conducă școala de Duminică.

Cei cu aptitudini muzicale vor fi preferați.

După trei ani de experiență cel ales poate fi definitivat în caz că se dovedește destoinic, sau în caz contrar va fi revocat.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: salariul lunar de 125 dolari, locuința în casa parohială și un supliment pentru catehizație după numărul elevilor din școala de catehizare.

Cheltuelile de transport cad în sarcina celui ales și e dator a pleca la parohie cel mai târziu la 1 Februar 1930.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 3 Decembrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 627/1929.

(146) 2—3

Concurs

Cu provocare la ordinul dto 16 Noembrie 1929. Nr. 8098, și pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Bran.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în prima parohie din Zărnești.

Venitele sânt următoarele:

a) Întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

b) Venitele stolare usitate în tract și aprobate sub Nr. 454/1929.

c) Sesie parohială: 12 jug. cad. pământ arător și fânaș.

d) Retribuțiunile de protopop.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă prin concludul Nr. 111 al congresului național bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta Prea Veneratului consiliu arhiepiscopesc în termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, având a alătura și o tabelă de calificațiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Sohodol Bran, 15 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Bran.

George Babeș
adm. protopopesc.

Eugen Babeș
not. substituit.

Nr. 10459 Pl.

«Aprobat». Sibiu, 30 Noembrie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

(142) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din Baciu, protopopiatul Brașovului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare, în ziarul Telegraful Român.

Concurenții sânt rugați a-și prezenta cererile lor subsemnatului oficiu protopopesc Brașov, în termenul cerut.

Poporul dorește ca înainte de expirarea termenului, concurenții să se prezinte în o Duminecă ori sărbătoare în biserică, având să și predice.

Venitele sânt:

1. Casă parohială.

2. Patru jug. dobândite prin reforma agrară, fânaș, și 4 jug. loc arător, date de biserică.

3. Salar dela stat.

4. Stola fixată de adunarea protopopească și aprobată de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Brașov, în 11 Noembrie 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 575/1929.

(145) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Nădăștia-superioară cu filiala Hășdat din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. □ sesiune parohială.

b) 15 litri grâu și 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obișnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, și candidații se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către enoriași.

Hunedoara, 25 Noembrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-DOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Nr. 518/1929.

(144) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a (dova) Loman, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoțești sânt cele fașionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. și folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 stg. lemne făcute în pădure.

Concurenții au să-și înainteze cererile și documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sebeș, la 7 Noembrie 1929.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

A apărut:

Povătuitorul Creștinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni și povește despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 558/1929.

(143) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante Lelese, cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 km. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu și 25 litri curuz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, și candidații se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către enoriași.

Hunedoara, 3 Noembrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înțelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 7 Noembrie 1929.

Vasile Oană
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot comanda următoarele odoare bisericesti:

Potire

Disc și Steluță

Cădelnițe

Candele

Chivot

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericesti sânt din Alpaca (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.

In atențiunea Onoratei Preoțimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenți

On. Preoțime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenți în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea și prețul acestor stofe.